

УДК [340.132:004](477)

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ФОРМУЛЮВАННЯ ДЕФІНІЦІЙ У ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (НА ПРИКЛАДІ «ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ»)

Святослав Сенік, Володимир Сенік***

**Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: sviatoslav.senyk@lnu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-4187-9715*

***Львівський державний університет внутрішніх справ,
вул. Городоцька, 26, Львів, Україна, 79007,
Національний університет «Львівська політехніка»
вул. С. Бандери, 12, Львів, Україна, 79013,
e-mail: v.v.senyk@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-0428-6443*

Описано проблему нормативно-правового закріплення дефініцій, які регулюють суспільні відносини у галузі обігу інформації, інформаційно-комунікаційних систем, інформаційних технологій на прикладі поняття «інформаційні ресурси». На підставі проведеного аналізу трактування цього поняття у різних нормативно-правових актах, наукових публікаціях зроблено висновок про відсутність одностайного розуміння окресленого феномену, а відтак неможливість закріплення на законодавчому рівні його однозначного визначення. Це створює низку труднощів щодо практичного застосування цього поняття. Як вихід із цієї ситуації запропоновано розглядати дефініцію «інформаційні ресурси» стосовно певної конкретної сфери суспільної діяльності. З метою практичної реалізації такої пропозиції розроблено перелік чинників, які мають бути враховані під час формулювання згаданої дефініції стосовно певної конкретної сфери суспільної діяльності, та запропоновано внести відповідні зміни до основоположного нормативно-правового документа у галузі обігу інформації – Закону України «Про інформацію».

Ключові слова: інформаційне законодавство, нормативно-правове регулювання, інформаційно-комунікаційні системи, суспільні відносини, обіг інформації.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2023.76.107>

Постановка проблеми. До утворення України як суверенної держави нормативно-правове закріплення дефініцій, які регулюють правовідносини в інформаційній сфері, не здійснювалось. Значна кількість термінологічних понять у галузі інформатизації, цифровізації, інформаційних технологій, переходили у вжиток «автоматично» з дослівного перекладу з російської термінології.

Однак, починаючи з 1992 року, коли розпочалося становлення українського інформаційного законодавства, виникла необхідність означення низки термінологічних понять, які забезпечують нормативно-правове регулювання суспільних відносин у цій сфері людської діяльності. Початком цього процесу можна вважати прийняття у 1992 році Закону України «Про інформацію» [12], де у ст. 1 «Визначення термінів» вперше на законодавчому рівні окреслено дефініції «інформація» та «захист інформації», а у 1994 році у Законі України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» [11] (на той час існував під назвою Закон

України «Про захист інформації в автоматизованих системах») на нормативно-правовому рівні знайшли своє закріплення декілька дефініцій, які застосовуються у галузі інформаційних технологій, передусім у сфері захисту інформації.

Однак швидкий розвиток у галузі інформаційних технологій, інформатизації та цифровізації суспільних процесів вплинув на бурхливий розвиток відповідної наукової та технічної термінології, яка характеризується міжмовними інтеграційними процесами, що відображається у використанні великої кількості чужомовних запозичень, створення змішаних термінів тощо. Така ситуація призвела до потреби нормативно-правового закріплення нових дефініцій у цій галузі, що було зроблено, наприклад, у Законі України «Про хмарні послуги» [16].

Водночас на сьогодні в інформаційній сфері суспільних відносин існує ще багато дефініцій, які часто є дискусійними, а тому потребують наукового дослідження, обґрунтування і лише тоді законодавчого закріплення. У зв'язку із обмеженістю обсягу нашої публікації, розкриємо цю проблему на прикладі такої дефініції, як «інформаційні ресурси».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За тлумачним словником дефініція «ресурси» трактується як допоміжні засоби (грошові кошти, цінності, запаси, можливості, джерела прибутків тощо) [6, с. 28]. В середині 80-х років минулого століття у суспільстві широкого вжитку набуло поняття інформаційні ресурси, яке стали розглядати як окрему дефініцію із власними властивостями, і яка активно впливає на суспільні відносини. З огляду на те, що інформаційні ресурси за своєю сутністю стали належати до переліку найважливіших ресурсів, які визначають інтелектуальну «потужність» держави чи індивідууму, вони стали важливою складовою будь-якої діяльності.

У результаті розвитку українського законодавства термін «інформаційні ресурси» широко застосовують під час підготовки різного роду нормативно-правових документів усіх рівнів. Наприклад, Закон України «Про Національну поліцію» значну увагу присвячує питанням діяльності поліцейських з інформаційними ресурсами. Статтями 26–28 визначено порядок формування та використання інформаційних ресурсів, відповідальність за їх протиправне використання [14]. Однак трактування цього поняття у згаданому нормативно-правовому документі не наведено.

Це не означає, що на нормативно-правовому рівні не зроблено спроб означити цю дефініцію. У ст. 1 Закону України «Про Національну програму інформатизації» законодавець визначає: «інформаційний ресурс – сукупність документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо)» [15]. В іншому нормативному документі – «Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів» означено, що інформаційні ресурси – це «ресурси незалежно від їх змісту, форми, години та місця створення, форми власності, призначені для задоволення потреб громадянина, суспільства, держави» [2]. У «Порядку захисту державних інформаційних ресурсів та інформаційно-телекомунікаційних систем» наведено чергове визначення інформаційних ресурсів: «інформація, яка є власністю держави та/або необхідність захисту якої визначено законодавством» [8]. Ще один нормативно-правовий документ («Концепція Національної програми інформатизації») визначає, що система інформаційних ресурсів – це «розподілений банк даних і знань з різних галузей виробництва, науки, культури, освіти, торгівлі тощо» [13].

Також зауважимо, що в головному документі, який визначає регулювання інформаційних правовідносин в Україні – Законі України «Про інформацію» [12], відсутнє трактування терміна «інформаційні ресурси», попри його використання. Відсутність тлумачення дефініції «інформаційні ресурси» у цьому нормативно-правовому акті, створює передумови не лише для різноманітного його трактування (як наведено вище), а й практичного застосування.

Окрім законодавців, які зробили спробу означити цю дефініцію у різних нормативно-правових актах, активну участь у її дослідженні взяло багато визнаних та молодих науковців України. Зокрема, В. В. Белєвцева [1, с. 42], Б. А. Кормич [3, с. 155–157], Н. А. Литвин [4, с. 144] Р. Р. Марутян [5, с. 97], В. О. Соснін [18, с. 16] та інші. Не заглиблюючись до цитувань, зазначимо, що кожен із названих науковців долучився до вирішення окресленої проблематики. У своїх працях ці дослідники висловили низку певних думок та пропозицій, які доцільно враховувати у подальшому дослідженні дефініції «інформаційні ресурси».

Проте аналіз наукових праць різних учених, у тому числі тих, які працюють у галузі інформаційних технологій, аналогічно до результатів аналізу перелічених вище нормативно-правових актів, вказує на те, що в Україні відсутній єдиний підхід до вирішення окресленої проблематики, свідчить про існування декількох різних думок стосовно трактування дефініції «інформаційні ресурси», а відсутність закріпленого на законодавчому рівні однозначного тлумачення поняття «інформаційних ресурсів», не дає можливості застосовувати у повному обсязі норми права як під час визначення відповідальності за порушення діяльності в інформаційній сфері, так і під час їх формування, передавання, використання.

Метою дослідження є встановлення аспектів, які впливають на формулювання поняття «інформаційні ресурси», як однієї із проблемних дефініцій у галузі інформаційних технологій, та розроблення пропозицій щодо закріплення цього поняття на нормативно-правовому рівні.

Виклад матеріалу дослідження та його основні результати. Чи не найбільшою проблемою у нашому дослідженні стало те, що означень дефініції «інформаційні ресурси» у нормативно-правових актах різних рівнів, наукових дослідженнях науковців з різних галузей знань є доволі багато. Причиною цього, на наш погляд, є відсутність єдиного підходу, серед законотворців та науковців щодо цього соціального феномена.

Така ситуація спонукає звернутися до вивчення досвіду інших держав, насамперед, європейських. Аналіз наукових досліджень у вказаній галузі європейських держав допоміг акцентувати увагу на своєрідному підході до усвідомлення поняття «інформаційні ресурси», яке запропонував німецький науковець Г. Вольфрам. У його дослідженні проаналізовано десяток підходів стосовно означення дефініції «інформаційні ресурси». У своїх дослідженнях він висловив думку, що інформаційні ресурси охоплюють не лише інформацію, але й інформаційні технології та персонал, який займається опрацюванням інформації (спеціалістів з інформаційних технологій, документознавців, архівістів тощо) [17, с. 169].

З проведеного аналізу існуючих трактувань поняття «інформаційні ресурси», впливає висновок: розгляд дефініції «інформаційні ресурси» як сховища документованої інформації у загальному відображає аспект масиву документів на необхідному рівні, однак не забезпечує всебічного правового трактування його окремих елементів. Стосовно такого аспекту, як потік документів, то цього недостатньо. Так, вбачаємо доцільним віднести до структури інформаційних ресурсів інформаційно-комунікаційні системи, технології, а також користувачів, які опрацьовують інформацію. Також констатуємо, що наявні результати досліджень не забезпечують можливості уніфікувати поняття «інформаційні ресурси», сформулювати та закріпити цю дефініцію на нормативно-правовому рівні.

Спираючись на цю думку, ми вирішили по-новому проаналізувати причини формування різноманітних підходів до трактування дефініції «інформаційні ресурси» у законодавстві України. За результатами аналізу ми з'ясували, що наявність

різних підходів та думок стосовно трактування дефініції «інформаційні ресурси» обумовлено такими чинниками. По-перше, головним є те, що поняття «інформаційні ресурси» активно використовується у різних сферах людської діяльності; по-друге, поступове та постійне приєднання до цієї дефініції широкого спектру знань; по-третє, основний елемент цього поняття – термін «інформація», який згідно з теорією інформації у строгому сенсі не може бути визначений [7, с. 9], а відтак є передумовою для різноманітних підходів до трактування.

Узагальнюючи вищевикладені чинники відсутності єдиних підходів до трактування поняття «інформаційні ресурси», вважаємо, що в умовах сьогодення виникла потреба у пошуку нових стратегій для вирішення цієї проблематики.

Однією із таких стратегій є розгляд дефініції «інформаційні ресурси» стосовно певної сфери суспільної діяльності. Перші кроки у цьому напрямі вже зроблені. Наприклад, цей підхід (свідомо чи несвідомо) застосовано щодо означення дефініції «бібліотечні ресурси» у Законі України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» стосовно інформаційних ресурсів бібліотек. У ст. 10 законодавець окреслює дефініцію «бібліотечні ресурси» як складову дефініції «інформаційні ресурси» та трактує їх як «упорядковані бібліотечні фонди документів на різних носіях інформації, бази даних, мережні інформаційні ресурси, довідково-пошуковий апарат, матеріально-технічні засоби опрацювання, зберігання та передачі інформації» (ст. 1) [9].

Такий же підхід застосовано у ще одному галузевому нормативно-правовому документі – Положенні про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» (ІНП). У ньому зроблено спробу нормативно закріпити це поняття з огляду діяльності Національної поліції України. Зокрема, у цьому документі визначено, що «інформаційними ресурсами системи ІНП є інформація, утворена в процесі діяльності поліції та використовується для формування: тимчасових наборів даних, що створюються в процесі діяльності поліції та використовуються для наповнення та підтримки в актуальному стані баз (банків) даних, які входять до ЄІС МВС та визначені ст. 26 Закону України «Про Національну поліцію»; баз даних у сфері управлінських відносин, необхідних для виконання покладених на поліцію повноважень; баз даних, необхідних для забезпечення щоденної діяльності поліції, у сфері трудових відносин, фінансового забезпечення, документообігу» [10].

Незважаючи на те, що обидва подані означення, на нашу думку, є обмеженими, не враховують низку описаних вище характеристик поняття «інформаційних ресурсів», наприклад, інформаційно-комунікаційних систем, технологій, а тому потребують певного коректування, вони є достатніми щодо забезпечення діяльності у сфері обігу інформації з огляду певної галузі суспільної діяльності. Проте такий підхід, підтверджує потребу та доцільність нашої пропозиції стосовно означення дефініції «інформаційні ресурси» з огляду тієї чи іншої конкретної сфери суспільних відносин.

Також вважаємо за необхідне акцентувати увагу на тому, що проведений аналіз низки нормативно-правових актів у сфері регулювання інформаційних відносин в інших конкретних галузях людської діяльності містять дефініцію «інформаційні ресурси» без будь-якого трактування, що обумовлюється двома причинами:

– під час розроблення нормативно-правових актів, які регламентують інформаційну діяльність у тій чи іншій галузі, автори вважають, що дефініція «інформаційні ресурси» може набувати будь-якого означення (або одного з означень), які уже нормативно визначені в актах, які є у сфері обігу інформації;

– означена нами пропозиція стосовно трактування поняття «інформаційні ресурси» з огляду на певну конкретну сферу суспільної діяльності на сьогодні законодавчо не закріплена.

Приймаючи нашу пропозицію щодо формулювання означення дефініції «інформаційні ресурси» у певній конкретній галузі інформаційних відносин, треба враховувати такі чинники:

– інформаційні процеси, які визначають розвиток сучасних інформаційних технологій;

– технологічні та технічні засоби оброблення інформації та їх використання;

– процеси формування системи керування інформаційними ресурсами;

– статус інформаційних ресурсів;

– інформаційну взаємодію із сумісними галузями застосування;

– нормативно-правовий аналіз діяльності у певній галузі опрацювання інформації;

– аналіз наукових досліджень дефініції «інформаційні ресурси» та окремі думки науковців стосовно цього феномену тощо.

Висновки. Отже, короткий огляд наведених нормативно-правових трактувань дефініції «інформаційні ресурси» як одного із понять, що регулює суспільні відносини у галузі обігу інформації, інформаційно-комунікаційних систем та інформаційних технологій, дає підстави зробити такі попередні висновки:

1) на законодавчому рівні відсутнє одностайне розуміння цього поняття;

2) різноманітне трактування дефініції «інформаційні ресурси» створює передумови, які ускладнюють розроблення законних та підзаконних нормативних актів;

3) неоднозначність трактування поняття «інформаційні ресурси» перешкоджає приймати однозначні рішення практично на усіх рівнях суспільних відносин.

Для виправлення ситуації, яка склалася у сучасному українському законодавстві стосовно порушеної проблематики, пропонуємо зробити конкретні кроки:

1. Здійснювати розгляд, формулювання та нормативно-правове закріплення дефініції «інформаційні ресурси» у нормативно-правових актах, які регулюють суспільні відносини у певній конкретній сфері людської діяльності.

2. Внести зміни до основоположного нормативно-правового акту в системі регулювання інформаційних відносин в Україні Закону України «Про інформацію». У ст. 1. (Визначення термінів) зазначити: *інформаційні ресурси* – це інформація, інформаційні технології, бази знань тощо, конкретизацію яких визначають нормативно-правові акти, що регулюють інформаційні відносини в окремо взятій галузі.

3. У нормативно-правових актах, які регулюють інформаційну діяльність у певній сфері суспільної діяльності (наприклад, Законі України «Про Національну поліцію», Законі України «Про Службу безпеки України», «Про державну прикордонну службу України» тощо), передбачити трактування поняття «інформаційні ресурси».

Список використаних джерел

1. Белевцева В. В. Правовий режим інформаційних ресурсів. *Інформація і право*. 2011. № 3 (3). С. 41–46.
2. Концепція формування системи національних електронних інформаційних ресурсів : затв. розпорядженням КМУ від 5 травня 2003 р. № 259-р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/259-2003-%F0>
3. Кормич Б. А. Інформаційне право : підручник. Харків : БУРУН і К., 2011. 334 с.
4. Литвин Н. А. Деякі особливості застосування інформаційних ресурсів органами державної фіскальної служби України. *Порівняльно-аналітичне право* : електрон. наук. фахове вид. 2016. № 2. С. 144–146. URL : http://www.par.in.ua/2_2016/43.pdf

5. Марутян Р. Інформаційні ресурси: нові підходи до визначення поняття. *Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї*. Київ, 2009. Вип. 18. С. 93–104.
6. Мастяниця Й. І. Інформаційні ресурси України: проблеми державного регулювання : монографія. Київ : НІСД, 2006. 141 с.
7. Подлевський Б. М., Рикалюк Р. Є. Теорія інформації : підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 342 с.
8. Порядок захисту державних інформаційних ресурсів і інформаційно-телекомунікаційних систем : наказ Департаменту спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації Служби безпеки України від 24 грудня 2001 р. № 76. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-02>
9. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27 січня 1995 р. № 32/95-ВР. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>
10. Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» : наказ МВС України від 03.08.2017 р. № 676. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17>
11. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах : Закон України від 5 липня 1994 року № 80/94-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>
12. Про інформацію : Закон України 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
13. Про Концепцію Національної програми інформатизації : Закон України від 4 лютого 1998 р. № 75/98-ВР. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80/page>
14. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
15. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 4 лютого 1998 р. № 74/98-ВР. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
16. Про хмарні послуги : Закон України від 17 лютого 2022 року № 2075-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2075-IX#Text>
17. Сидоренко О. Інформаційні ресурси як об'єкт інформаційних правовідносин. *Інформаційне право*. 2018. № 4. С. 164–174.
18. Соснін В. О. Проблеми державного управління системою національних інформаційних ресурсів з наукового потенціалу України : монографія. Київ : Інститут держави і права ім. В. Корецького НАН України, 2003. 572 с.

References

1. Bielievitseva, V. V. (2011). Pravovyj rezhym informatsijnykh resursiv. *Informatsiia i pravo*, 3 (3), 41–46.
2. *Kontseptsiiia formuvannia systemy natsional'nykh elektronnykh informatsijnykh resursiv* : zatv. rozporiadzhenniam KМУ vid 5 travnia 2003 r. № 259-r. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/259-2003-%F0>
3. Kormych, B. A. (2011). *Informatsijne pravo: pidruchnyk*. Kharkiv : BURUN i K.
4. Lytvyn, N. A. (2016). Deiki osoblyvosti zastosuvannia informatsijnykh resursiv orhanamy derzhavnoi fiskal'noi sluzhby Ukrainy. *Porivnial'no-analitychne pravo* : elektron. nauk. fakhove vyd, 2, 144–146. Retrieved from http://www.pap.in.ua/2_2016/43.pdf
5. Marutian, R. (2009). Informatsijni resursy: novi pidkhody do vyznachennia poniattia. *Suchasna ukrains'ka polityka. Polityky i politolohy pro nei*. 18, 93–104.
6. Mastianytsia, J. I. (2006). *Informatsijni resursy Ukrainy: problemy derzhavnoho rehuliuвання* : monohrafiia. Kyiv : NISD.
7. Podlevs'kyj, B. M., & Rykaliuk R. Ye. (2018). *Teoriia informatsii* : pidruchnyk. L'viv : LNU imeni Ivana Franka.

8. *Poriadok zakhystu derzhavnykh informatsiynykh resursiv i informatsiyno-telekomunikatsiynykh system* : nakaz Departamentu spetsial'nykh telekomunikatsiynykh system ta zakhystu informatsii Sluzhby bezpeky Ukrainy vid 24 hrudnia 2001 r. № 76. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-02>
9. *Pro biblioteku i biblioteknu spravu* : Zakon Ukrainy vid 27 sichnia 1995 r. № 32/95-VR. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>
10. *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro informatsiyno-telekomunikatsiynu systemu «Informatsiynyj portal Natsional'noi polit sii Ukrainy»* : nakaz MVS Ukrainy vid 03.08.2017 r. № 676. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17>
11. *Pro zakhyst informatsii v informatsiyno-komunikatsiynykh systemakh* : Zakon Ukrainy vid 5 lypnia 994 roku № 80/94-VR. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>
12. *Pro informatsiiu* : Zakon Ukrainy 2 zhovtnia 1992 r. № 2657-XII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
13. *Pro Kontseptsiuu Natsional'noi prohramy informatyzatsii* : Zakon Ukrainy vid 4 liutoho 1998 r. № 75/98-VR. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80/page>
14. *Pro Natsional'nu polit siiu* : Zakon Ukrainy vid 2 lypnia 2015 r. № 580-VIII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
15. *Pro Natsional'nu prohramu informatyzatsii* : Zakon Ukrainy vid 4 liutoho 1998 r. № 74/98-VR. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
16. *Pro khmarni posluhy* : Zakon Ukrainy vid 17 liutoho 2022 roku № 2075-IKh. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2075-IX#Text>
17. Sydorenko, O. (2018). Informatsiyni resursy iak ob'iekt informatsiynykh pravovidnosyn. *Informatsiijne pravo*, 4, 164–174.
18. Sosnin, V. O. (2003). *Problemy derzhavnogo upravlinnia systemoiu natsional'nykh informatsiynykh resursiv z naukovooho potentsialu Ukrainy* : monohrafiia. Kyiv : Instytut derzhavy i prava im. V. Koryts'koho NAN Ukrainy.

**ISSUES OF REGULATORY AND LEGAL FORMULATION
OF DEFINITIONS IN THE FIELD
OF INFORMATION TECHNOLOGIES
(ON THE EXAMPLE OF «INFORMATION RESOURCES»)**

Sviatoslav Senyk**, *Volodymyr Senyk**

** Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000,
e-mail: sviatoslav.senyk@lnu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-4187-9715*

***Lviv State University of Internal Affairs,
26, Horodotska Str., Lviv, Ukraine, 79007,
Lviv Polytechnic National University,
12, S. Bandera Str., Lviv, Ukraine, 79013,
e-mail: v.v.senyk@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-0428-6443*

The article is devoted to the issue of normative and legal consolidation of definitions that regulate social relations in the field of information services, information and communication systems, and information technologies. This problem arose as a result of the rapid development of information technologies, informatization and digitization of social processes.

This led to the appearance of a significant number of new scientific and technical terms, the practice of which had no analogues, and the variety of interpretations created conditions for their ambiguous application, for example, when determining responsibility for violations of activities in the information sphere, during the transfer, use of information, etc.

This issue is explained in detail using the definition of «information resources». On the basis of the analysis of this concept in various normative legal acts, scientific publications, a conclusion is made about the lack of a unanimous understanding of this phenomenon, and therefore the impossibility of fixing its unequivocal interpretation at the legislative level. As a way out of this situation, it is proposed to consider the definition of «information resources» in relation to a certain specific sphere of social activity. For the purpose of practical implementation of such a proposal, a list of factors that must be taken into account when formulating this definition in relation to a certain specific sphere of social activity is developed. Such factors include: information processes that determine the development of modern information technologies; technological and technical means of information processing and their use; processes of formation of information resources management system; status of information resources; information interaction with compatible fields of application; regulatory and legal analysis of activities in a certain field of information processing; analysis of scientific research on the definition of «information resources» and individual opinions of scholars regarding this phenomenon, etc.

In order to correct the situation that has developed in modern Ukrainian legislation regarding the raised issue, it is proposed to make amendments to the fundamental legal act in the system of regulation of information relations in Ukraine - the Law of Ukraine «On Information». In Article 1 «Definition of terms» it should be noted: information resources are information, information technologies, knowledge bases, etc., the specification of which is determined by normative legal acts regulating information relations in a particular field. And in other legal acts that regulate information activities in a certain sphere of public activity (for example, the Law of Ukraine «On the National Police», the Law of Ukraine «On the Security Service of Ukraine», «On the State Border Service of Ukraine», etc.), provide for the interpretation of the concept «information resources» in accordance with the specifics of the activities of the mentioned services.

Keywords: information legislation, legal regulation, information and communication systems, public relations, information circulation.

*Стаття: надійшла до редакції 23.02.2023
прийнята до друку 16.05.2023*